

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (üheksas koda)

4. juuli 2024*

Apellatsioonkaebus – Avalik teenistus – Ajutised teenistujad – Hindamisaruanne –
Põhjendamiskohustus – Hoolitsemiskohustus – Tühistamishagi ja kahju hüvitamise nõue

Kohtuasjas C-5/23 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 5. jaanuaril 2023 esitatud apellatsioonkaebus,

Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO), esindajad: G. Predonzani ja K. Tóth, hiljem K. Tóth,

apellant,

teine menetlusosaline:

KD, esindajad: *dikigoros* D.-A. Pappa ning *avocats* A. Pappas ja S. Pappas,

hageja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (üheksas koda),

koosseisus: koja president O. Spineanu-Matei, kohtunikud J.-C. Bonichot (ettekandja) ja S. Rodin,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

kohtuotsuse

- 1 Apellatsioonkaebusega palub Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO) tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 26. oktoobri 2022. aasta otsuse KD vs. EUIPO (T-298/20, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2022:671), millega Üldkohus tühistas KD 2019. aasta hindamisaruande (edaspidi „vaidlusalune aruanne“).

Õiguslik raamistik

Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjad

- 2 Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad“) artiklis 43 on ette nähtud:

„Ametniku pädevuse, tulemuslikkuse ja tööalase käitumise kohta koostatakse igal aastal hindamisaruanne institutsiooni ametisse nimetava asutuse või ametiisiku poolt vastavalt artiklile 110 kehtestatud tingimustel[e]. Kõnealusel aruandes märgitakse, kas ametnik on oma tööülesandeid täitnud rahuldaval tasemel. Institutsiooni ametisse nimetav asutus või ametiisik kehtestab sätteid, millega antakse õigus esitada aruandemenetluse käigus kaebus ning seda õigust tuleb kasutada enne artikli 90 lõikes 2 osutatud kaebuse esitamist.

Palgaastmest AST 5 alates võib aruandes esitada ametniku töö tulemuslikkuse põhjal arvamuse ka selle kohta, kas ametnik on võimeline täitma administraatori ülesandeid.

Aruanne tehakse ametnikule teatavaks. Tal on õigus seda kommenteerida, kui ta peab seda vajalikuks.“

- 3 Personalieeskirjade artikli 90 lõikes 2 on sätestatud:

„Iga isik, kelle suhtes kohaldatakse käesolevaid personalieeskirju, võib esitada ametisse nimetavale asutusele või ametiisikule kaebuse teda kahjustava meetme kohta, kui nimetatud asutus või ametiisik on teinud otsuse või kui ta pole võtnud personalieeskirjades ettenähtud meetet. Kaebus tuleb esitada kolme kuu jooksul. See tähtaeg algab:

- meetme avaldamise kuupäeval, kui tegemist on üldist laadi meetmega;
- kuupäeval, mil otsus asjaomasele isikule teatavaks tehakse, kuid mitte hiljem kui kuupäeval, mil ta nimetatud teate kätte saab, kui meede mõjutab konkreetset isikut; kui aga konkreetset isikut mõjutav meede hõlmab kaebust kolmanda isiku vastu, algab see ajavahemik kolmanda isiku puhul kuupäeval, mil ta teate kätte saab, kuid mitte hiljem kui avaldamise kuupäeval;
- vastamiseks ettenähtud tähtaja lõppemise päevast, kui kaebus käsitleb lõikes 1 nimetatud kaudset taotluse tagasilükkamise otsust.

Asutus või ametiisik teatab asjaomasele isikule oma põhjendatud otsuse nelja kuu jooksul pärast kaebuse esitamise kuupäeva. Kui kaebusele pole selle tähtaja lõpuks vastatud, loetakse seda kaebuse kaudseks tagasilükkamise otsuseks, mille vastu võib esitada kaebuse vastavalt artiklile 91.“

4 Personalieeskirjade artiklis 110 on sätestatud:

„1. Käesolevate personalieeskirjade üldised rakendussätted võtab vastu institutsiooni ametisse nimetav asutus või ametiisik pärast nõupidamist personalikomitee ja personalieeskirjade komiteega.

2. Käesolevate personalieeskirjade jõustamiseks [Euroopa K]omisjoni poolt vastu võetud rakenduseeskirju, sealhulgas lõikes 1 osutatud üldisi rakendussätteid, kohaldatakse analoogia põhjal ka ametite suhtes. Komisjon teatab ametitele viivitamata selliste rakenduseeskirjade vastuvõtmisest.

Rakenduseeskirjad jõustuvad ametite suhtes üheksa kuu möödumisel nende jõustumisest komisjonis või üheksa kuu möödumisel kuupäevast, mil komisjon teatas ametitele nende vastuvõtmisest, olenevalt sellest, milline kuupäev on hilisem. Olenemata eespool sätestatust võib amet otsustada, et rakenduseeskirjad jõustuvad varasemal kuupäeval.

Erandina võib amet enne käesoleva lõike teises lõigus nimetatud üheksakuulise tähtaja möödumist ja pärast nõupidamist personalikomiteega esitada komisjonile nõusoleku saamiseks komisjoni vastuvõetud eeskirjadest erinevad rakenduseeskirjad. Samadel tingimustel võib amet taotleda komisjonilt nõusolekut teatavate rakenduseeskirjade kohaldamata jätmiseks. Viimati nimetatud juhul võib komisjon taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise asemel nõuda ametilt, et see esitaks talle nõusoleku saamiseks komisjoni vastuvõetud eeskirjadest erinevad rakenduseeskirjad.

Käesoleva lõike teises lõigus osutatud üheksakuuline tähtaeg peatub kuupäeval, mil amet esitab taotluse komisjonilt nõusoleku saamiseks, ja jätkub kuupäeval, mil komisjon esitab oma seisukoha.

Pärast konsulteerimist personalikomiteega võib amet esitada komisjonile nõusoleku saamiseks ka rakenduseeskirjad küsimustes, mida komisjoni rakenduseeskirjades ei käsitata.

Rakenduseeskirjade vastuvõtmisel esindab ametit kas juhatus või samaväärne organ, millele on osutatud asjaomase ameti asutamist käsitlevas liidu õigusaktis.

3. Institutsioonide kokkuleppel vastuvõetud eeskirjade kohaldamisel ei käsitata ameteid institutsioonidena. Komisjon siiski konsulteerib ametitega enne kõnealuste eeskirjade vastuvõtmist.

4. Töötajaid teavitatakse käesolevate personalieeskirjade jõustamiseks vastu võetud rakenduseeskirjadest, sealhulgas lõikes 1 osutatud üldistest rakendussätetest, ning institutsioonide ametisse nimetavate asutuste või ametiisikute kokkuleppel vastuvõetud eeskirjadest.

5. Institutsioonide haldusüksused ja ametid peavad omavahel regulaarselt nõu käesolevate personalieeskirjade kohaldamise üle. Ametid osalevad kõnealustel nõupidamistel ühise esindusega nendevahelisel kokkuleppel kindlaksmääratud eeskirjade kohaselt.

6. Euroopa Liidu Kohus haldab registrit, mis sisaldab institutsioonide ametisse nimetavate asutuste või ametiisikute poolt käesolevate personalieeskirjade jõustamiseks vastu võetud eeskirju ning ametite poolt lõikes 2 sätestatud korras vastu võetud eeskirju, mis erinevad komisjoni eeskirjadest, samuti nende muudatusi. Institutsioonidel ja ametitel on registrile vahetu juurdepääs ja õigus oma eeskirju muuta. Liikmesriikidel on registrile vahetu juurdepääs. Lisaks

esitab komisjon iga kolme aasta järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande eeskirjade kohta, mille institutsioonide ametisse nimetavad asutused või ametiisikud on vastu võtnud käesolevate personalieeskirjade rakendamiseks.“

Artikli 43 üldised rakendussätted

- 5 Personalieeskirjade artikli 43 rakendamiseks kohaldab EUIPO komisjoni 16. detsembri 2013. aasta otsust C(2013) 8985, millega kehtestatakse personalieeskirjade artikli 43 üldised rakendussätted ja personalieeskirjade artikli 44 esimese lõigu üksikasjalikud rakenduseeskirjad (edaspidi „artikli 43 üldised rakendussätted“). Artikli 43 üldiste rakendussätete artiklis 7 on ette nähtud:

„1. Kui töötaja lükkab oma hindamisaruande [...] põhistatult tagasi, toob see automaatselt kaasa pöördumise edasikaebuse hindaja poole. [...]

[...]

3. Kahekümne tööpäeva jooksul alates hindamisaruande põhistatult tagasilükkamisest ja pärast lõikes 2 ette nähtud dialoogi kinnitab edasikaebuse hindaja hindamisaruande või muudab seda, põhjendades oma otsust.

[...]

4. Edasikaebuse hindaja otsuse järel muutub hindamisaruanne lõplikuks. [...]“.

Vaidluse taust

- 6 Vaidluse tausta on Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 2–14 kirjeldanud järgmiselt:

„2 [KD, hageja esimeses kohtuastmes,] asus 16. juulil 2015 Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste [...] artikli 2 punkti f alusel viieks aastaks [EUIPO] teenistusse ajutise teenistujana. Ta määrati EUIPO akadeemia osakonda.

3 15. veebruaril 2016 nimetati hageja meeskonna juhiks.

4 Alates 2015. aastast tekkisid hagejal isiklikud raskused ja terviseprobleemid. Viimased vajasisid [konfidentsiaalne]. Hagejale anti ka [konfidentsiaalne].

5 2019. aasta keskel edastati hagejale poolaasta ülevaatearuanne. Selles on muu hulgas märgitud, et ta „on saavutanud oma eesmärgid kuni T2, välja arvatud talendireservi [...] (mis on andmekaitsega seotud probleemide tõttu peatatud) ja IPDental'i (käimasolev hankemenetlus) rakendamine“, et ta „tunneb end meeskonnajuhi rollis hästi“ ja et ta „on [2019. aasta] esimesel poolaastal olnud väga aktiivne ja tulemustele orienteeritud“.

6 2019. aasta juulis toimus hageja ja administratsiooni vahel dialoog.

7 3. veebruaril 2020 leidis aset hageja 2019. aasta hindamisvestlus.

8 Hageja sai vaidlusaluse aruande 11. märtsil 2020.

- 9 Vaidlusalune aruanne algab rubriikidega „Üldteave“, „Teave töötaja kohta“, „Hindamisdialog“ ja „Märkused töötingimuste, sealhulgas kaugtöö kohta (kui on kohaldatav)“. Järgmine rubriik „Eesmärkide hindamine“ „hõlmab saavutatud tulemuste hindamist, sealhulgas tehtud töö kvaliteeti ja töötaja pühendumust ning käesoleva hindamisega hõlmatud ajavahemikuks kindlaks määratud [peamisi tulemusnäitajaid]“. See rubriik hõlmab meeskonna eesmärke, millest igapäevale on lisatud hageja isikliku panuse kirjeldus, peamised tulemusnäitajad, asjaomane strateegiline valdkond ja hinnang „Eesmärgi saavutamine“. Üheks peamiseks tulemusnäitajaks eesmärgi „[2020. aasta strateegilises kavas] ja [iga-aastases tööprogrammis] määratletud ja heaks kiidetud tegevuste ja projektide rakendamine“ puhul on talendireservi loomine esimeses kvartalis. Sellele järgnevad „Üldised märkused eesmärkide kohta“, milles märgitakse, et hageja „saavutas enamiku püstitatud eesmärkidest“, kuigi talendireservi loomine oli andmekaitseprobleemide tõttu viibinud.
- 10 Järgmise rubriigi pealkiri on „Töölane käitumine“. Selles rubriigis on märgitud, et hageja „[v]astab täielikult ootustele“, „suhtleb oma kolleegidega vahetult, vabalt ja ausalt“ ja „mõistab, millal on vaja teha kompromisse“.
- 11 Järgnev rubriik „Oskuste hindamine“ sisaldab „töötaja oskuste hindamist tema tegevusüksuses ja palgaastmel nõutavate oskuste seisukohalt“. See rubriik hõlmab üheksat oskust. Neist igapäevale puhul on vaidlusaluses aruandes märgitud nõutav tase, mis vastab hindele, mida EUIPO töötajalt ootab, ja tegelikult saadud hinne. EUIPO hindamisskaalal on mitu taset, sealhulgas „omandamisel“ (1), „piisav“ (2) ja „edasijõudnud“(3).
- 12 Hageja sai kuue oskuse eest nõutava hinde 3. Veel ühe oskuse eest sai ta hinde 3, mis on kõrgem kui nõutav hinne 2. Seevastu oskuste „Prioriteetide seadmine ja töö korraldamine“ ning „Järjekindlus“ eest sai hageja hinde 2, samas kui nõutav hinne oli 3. Rubriigis „Üldised märkused oskuste kohta“ on selgitatud, et „kirjutab kiiresti, selgelt ja korrektselt“ ning tema „akadeemilised teadmised on kõrgel tasemel ja ta oskab neid [EUIPOs] rakendada. Nendes märkustes on tema „prioriteetide seadmise ja töö korraldamise“ kohta siiski täpsustanud, et „mõnel korral tuletati talle meelde, et ta peab tähtaegadest kinni pidama ja olema ettenägelik“.
- 13 Järgmiste rubriikide pealkirjad on „Arenguprogrammi hindamine“ ja „Üldine hinnang“. Viimasel on hagejale antud hinnang „CLR“ ehk „vastab oma ametikohal nõutavale tasemele“, st EUIPO üldise kuueastmelise üldise hindamisskaala eelviimasele astmele ja rahuldavale tasemele personalieeskirjade artikli 43 tähenduses [...]. Sellele hinnangule järgnevad järgmised „vahetu ülemuse üldised hindamismärkused“:
- „Lisaks sellele, mida väljendati juulis toimunud dialoogi käigus, saavutas [hageja] teisel poolaastal oma eesmärgid. [Hageja] on administraator ja peab olema akadeemia osakonna töötajatele eeskujuks, näidates üles sobivaid võimeid, olles ülesannete osas ettenägelik, pingutades pidevalt soorituse kõrgel tasemel hoidmise ja pakkumise nimel ja püüdes alati kvaliteeti tõsta. Sellega seoses on mõnel korral tulnud talle meelde tuletada, et ta peab tähtaegadest kinni pidama ja ilmutama initsiatiivi, milleks ta on võimeline.“
- 14 [...] Teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus teatas 1. aprillil 2020 hagejale, et on otsustanud, et ei pikenda tema lepingut [...]. Selles otsuses märkis [nimetatud asutus], et ta on võtnud arvesse vaidlusalust aruannet.“

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 7 Üldkohtu kantseleisse 22. mail 2020 saabunud hagiavalduses palus KD esiteks tühistada vaidlusaluse aruande ja teiseks hüvitada talle selle aruande tõttu tekkinud mittevaralise kahju.
- 8 KD põhjendas oma hagi kolme väitega. Need väited puudutasid sisuliselt esiteks põhjendamiskohustuse ja kaitseõiguste rikkumist ning faktiviga, teiseks ilmseid hindamisvigu ja kolmandaks hoolitsemiskohustuse rikkumist.
- 9 Vaidlustatud kohtuotsusega tühistas Üldkohus vaidlusaluse aruande põhjenduste puudumise, faktivea ja hoolitsemiskohustuse rikkumise tõttu.
- 10 Esiteks tõdes hageja, et hindaja ei põhjendanud hinnet, mille ta oli KD-le andnud oskuse „Järjekindlus“ eest.
- 11 Teiseks leidis ta, et hindaja ei teinud kindlaks, kas KD-le tööpoolest saadeti hindamisperioodi jooksul meeldetuletusi tähtaegadest kinnipidamise kohta.
- 12 Kolmandaks leidis hageja, et hindaja jättis arvesse võtmata KD terviseprobleemid, kuigi ta oli neist teadlik ja need kestsid hindamisperioodil, mistõttu rikkus hindaja hoolitsemiskohustust.
- 13 Seevastu leidis Üldkohus, et vaidlusaluse aruande tühistamine on iseenesest sobiv ja piisav hüvitis väidetava kahju eest, ning jättis kahju hüvitisenõuded rahuldamata.

Apellatsioonimenetluse poolte nõuded

- 14 EUIPO palub apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
  - jätta tühistamishagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või põhjendamata tõttu rahuldamata või teise võimalusena saata asi tagasi Üldkohtusse ja
  - mõista apellatsioonimenetluse ja Üldkohtu menetluse kohtukulud välja KD-lt.
- 15 KD palub jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja EUIPO-lt.

Apellatsioonkaebus

- 16 EUIPO põhjendab apellatsioonkaebust nelja väitega. Esimese väite kohaselt on personalieeskirjade artikli 43 tõlgendamisel koostoimes personalieeskirjade artikliga 110 rikutud õigusnormi. Teine väide tugineb õigusnormi rikkumisele seoses hindamist käsitleva praktilise toimiku õigusliku olemusega, põhjendamiskohustuse rikkumisele ja selle tagajärgedele. Kolmas väide käsitleb faktiliste asjaolude moonutamist ja tõendite ebaõiget hindamist. Neljanda väite kohaselt rikkus Üldkohus hoolitsemiskohustuse tõlgendamisel õigusnormi ja põhjendamiskohustust.

Esimene väide

Poolte argumendid

- 17 Apellatsioonkaebuse esimeses väites märgib EUIPO, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 23–31 personalieeskirjade artikli 43 ja personalieeskirjade artikli 110 koos tõlgendamisel õigusnormi, kui ta järeldas, et hindamisaruande peale esitatud hagi vastuvõetavus ei sõltu sellest, kas asutusesised õiguskaitsevahendid on ammendatud. Ta väidab, et artikli 43 üldiste rakendussätete artikkel 7, mis on tema suhtes analoogia alusel kohaldatav personalieeskirjade artikli 110 lõike 2 alusel, kohustab samuti ametnikku või teenistujat, kes soovib oma hindamisaruannet vaidlustada, esitama eelnevalt asutusesisese kaebuse.
- 18 KD leiab, et esimene väide tuleb tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

- 19 Euroopa Kohus on juba otsustanud, et arvestades personalieeskirjade artiklis 43 ette nähtud hindamisaruande laadi, st seda, et see aruanne väljendab hindajate vabalt väljendatud arvamust, mitte ametisse nimetava asutuse hinnangut, ei ole ametliku kaebuse esitamine personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 tähenduses sellise akti peale kohtule hagi esitamise vajalik eeltingimus. Hagi võib seetõttu esitada alates hetkest, mil hindamisaruande saab lugeda lõplikuks (vt selle kohta 3. juuli 1980. aasta kohtuotsus *Grassi vs. nõukogu*, 6/79 ja 97/79, EU:C:1980:178, punkt 15).
- 20 EUIPO väidab siiski, et see kohtupraktika ei takista ametisse nimetavat asutust seadmast sisse asutusesisest kaebemenetlust, mida ametnik või teenistuja, kes soovib talle antud hinnangut vaidlustada, peab enne kohtusse pöördumist kasutama.
- 21 EUIPO leiab, et selline pädevus on ametisse nimetavale asutusele antud personalieeskirjade artikli 43 esimese lõiguga, mille viimases lauses on sätestatud, et „[i]nstitutsiooni ametisse nimetav asutus või ametiisik kehtestab sätteid, millega antakse õigus esitada aruandemenetluse käigus kaebus ning seda õigust tuleb kasutada enne artikli 90 lõikes 2 osutatud kaebuse esitamist.“
- 22 Sellise tõlgendusega ei saa siiski nõustuda. Kuigi personalieeskirjade artikli 43 esimese lõigu viimases lauses on ette nähtud, et institutsiooni ametisse nimetav asutus kehtestab sätteid, millega antakse õigus esitada aruandemenetluse käigus kaebus, ei ole selles siiski sätestatud, et sellise kaebuse esitamine on ametnikule või teenistujale kohustuslik.
- 23 Järelikult ei saa ka artikli 43 üldiste rakendussätete artiklit 7, millega komisjon personalieeskirjade artiklit 43 rakendades kehtestas tingimused, mille alusel ametnik või teenistuja võib oma hindamisaruande asutusesiselselt edasi kaevata, tõlgendada nii, et see kehtestab hagi esitamise eeltingimuse.
- 24 Pealegi oleks komisjon ületanud talle personalieeskirjade artikli 110 lõikega 1 antud pädevust võtta vastu personalieeskirjade üldised rakendussätteid, kui ta oleks artikli 43 üldiste rakendussätete artikliga 7 täiendanud Euroopa Liidu ametnike ja teenistujate kohtusse pöördumise eritingimusi, mis on ette nähtud personalieeskirjade artikli 90 lõikes 2 ja artiklis 91.

- 25 Seetõttu ei ole põhjendatud EUIPO väide, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta otsustas, et KD-l oli õigus esitada hagi vaidlusaluse aruande peale, ilma et ta oleks eelnevalt kasutanud artikli 43 üldiste rakendussätete artiklis 7 ette nähtud asutusesisest õiguskaitsevahendit.
- 26 Seega tuleb apellatsioonkaebuse esimene väide tagasi lükata.

Teine väide

Poolte argumendid

- 27 EUIPO apellatsioonkaebuse teise väite kohaselt rikkus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses õigusnormi, kui ta leidis, et KD hindaja rikkus põhjendamiskohustust sellega, et ei selgitanud, miks KD sai oskuse „Järjekindlus“ eest nõutavast madalama hinde, ning et see rikkumine annab aluse vaidlusalune aruanne tühistada.
- 28 Esiteks kritiseerib EUIPO Üldkohtu järeldust vaidlustatud kohtuotsuse punktis 67, mille kohaselt on hindamist käsitleva praktilise toimiku A lisa punktis 3.5.5 ette nähtud hindajatele siduv imperatiivne norm. EUIPO väitel ei kujuta see praktiline toimik endast ei õigusakti ega tegutsemiseeskirju, vaid sisaldab üksnes selgitusi ja märkusi personalieeskirjade artiklite 43 ja 44 ning artikli 43 üldiste rakendussätete kohaldamise kohta. EUIPO järeldab sellest, et asjaolu, et ei ole järgitud selle praktilise toimiku A lisa punktis 3.5.5 antud soovitus esitada selgitusi, kui oskused hinnatakse nõutavast hindest madalamal tasemel olevaks, ei tähenda vastupidi sellele, mida leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 79 ja 80, et vaidlusalune aruanne on põhjendamata.
- 29 Teiseks leiab EUIPO, et hindamist käsitleva praktilise toimiku A lisa punktis 3.5.5 sisalduv soovitus hindajatele ületab hindamisaruande põhjendamisele kohtupraktikast tulenevaid põhjendamisnõudeid. Hindamisaruandes ei pea esitama ammendavat ülevaadet teenistuja sooritusest, vaid üksnes esitama nende kohta olulised asjaolud.
- 30 Kolmandaks ei avaldanud asjaolu, et vaidlusaluses aruandes ei olnud oskuse „Järjekindlus“ eest saadud hinde kohta selgitusi, KD-le antud hinnangule sellist mõju, mis annaks alust see aruanne tühistada.
- 31 KD leiab, et teine väide tuleb tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

- 32 Esiteks, EUIPO väidab, et vastupidi sellele, mida leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 67, ei ole siduv hindamist käsitleva praktilise toimiku A lisa punktis 3.5.5 antud soovitus, mille kohaselt esitab hindaja selgitused, kui üks või mitu oskust hinnatakse nõutavast tasemest madalamal olevaks.
- 33 Euroopa Kohus on siiski otsustanud, et kui institutsioon võtab vastu administratsioonile mõeldud suunavad tegutsemiseeskirjad ja annab nende avaldamisega teada, et ta kavatseb neid edaspidi nendega hõlmatud juhtumitele kohaldada, piirab see institutsioon sellega oma kaalutusõigust ega saa nendest eeskirjadest üldjuhul kõrvale kalduda, ilma et teda karistataks – kui see on asjakohane – selliste õiguse üldpõhimõtete nagu võrdne kohtlemine või õiguspärase ootuse

kaitse rikkumise eest (vt selle kohta 1. detsembri 1983. aasta kohtuotsus *Blomefield vs. komisjon*, 190/82, EU:C:1983:358, punkt 20, ja 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt*, C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 40).

- 34 Käesoleval juhul ei ole hindamist käsitleva toimiku A lisa punktis 3.5.5 sätestatud reegel mitte ainult avaldatud, vaid selle sisu on ka vaidlusaluses aruandes sõnaselgelt ära toodud hindajale antud juhiste kujul järgmises sõnastuses: „Kui oskused hinnatakse nõutavast hindest madalamal tasemel olevaks ja see tase mõjutab töö tulemusi, esitage palun selgitus rubriigis „Üldised märkused oskuste kohta“.“
- 35 Neil asjaoludel ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta leidis, et see reegel on imperatiivne, olenemata asjaolust, et hindamist käsitlevas praktilises toimikus on täpsustatud, et sellel puudub õigusjõud.
- 36 Teiseks, EUIPO heidab Üldkohtule ette seda, et viimane pani hindajale palju rangema põhjendamiskohustuse, kui nõuab kohtupraktika. Nagu eespool märgitud, tõdes Üldkohus siiski üksnes seda, et kui EUIPO koostas hindamist käsitleva praktilise toimiku A lisa punkti 3.5.5, kehtestas ta ise hindajatele täiendava kohustuse põhjendada oma ametnike ja teenistujate hindamisaruandeid, ning tuletas meelde, et käesoleva kohtuotsuse punktis 33 viidatud kohtupraktika kohaselt nõuab võrdse kohtlemise ja õiguspärase ootuse põhimõtte järgimine seega, et seda kohustust järgitaks.
- 37 Kolmandaks, EUIPO väidab, et igal juhul ei mõjutanud talle etteheidetav põhjenduse puudumine KD kohta antud üldhinnangu paikapidavust, mistõttu leidis Üldkohus ebaõigesti, et ainuüksi selline põhjenduse puudumine annab alust hindamisaruande tühistamiseks.
- 38 Tuleb siiski märkida, e ELTL artiklis 296 sätestatud ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punktis c korratud põhjendamiskohustus on üks liidu õiguse peamisi põhimõtteid, mille eesmärk on ühelt poolt anda isikule piisavalt teavet, et ta saaks hinnata tema huve kahjustava akti põhjendatust ja võimalust selle akti õiguspärasus kohtus vaidlustada, ning teiselt poolt võimaldada liidu kohtul kontrolli teostada (vt selle kohta 24. novembri 2022. aasta kohtuotsus *Thunus jt vs. EIP*, C-91/21 P, EU:C:2022:928, punkt 81).
- 39 See on põhjus, miks väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kujutab nõnda ELTL artiklis 296 ette nähtud põhjendamiskohustus endast olulist vorminõuet ELTL artikli 263 tähenduses (vt selle kohta 13. jaanuari 2022. aasta kohtuotsus *YG vs. komisjon*, C-361/20 P, EU:C:2022:17, punkt 41), mille järgimata jätmine toob kaasa sellist viga sisaldava otsuse tühistamise.
- 40 Järelikult ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta otsustas, et vaidlusaluse aruande põhjendamata jätmine annab alust see tühistada.
- 41 Eeltoodust järeldub, et apellatsioonkaebuse teine väide tuleb tagasi lükata.

Kolmas väide

Poolte argumendid

- 42 Apellatsioonkaebuse kolmandas väites leiab EUIPO, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 93 ja 96–103 moonutas Üldkohus faktilisi asjaolusid ja hindas kohtuasja tõendeid vääralt.

- 43 Esiteks pööras Üldkohus tõendamiskoormise ümber, nõudes et EUIPO tõendaks, et ta tõepoolest saatis KD-le hindamisperioodil meeldetuletusi tähtaegadest kinnipidamise kohta. Pealegi ei ole administratsioon kohustatud saatma töötajale tähtaja kohta meeldetuletusi või kirjalikke hoiatusi iga kord, kui see on vajalik.
- 44 Teiseks on Üldkohtu arutluskäik tähtaegade järgimist puudutavate meeldetuletuste olemasolu kohta ilmselgelt vastuoluline. Ühest küljest leidis ta nimelt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 100, et EUIPO ei ole esitanud vähimaidki tõendeid selle kohta, et need meeldetuletused tõepoolest saadeti. Teisest küljest lükkas ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 93 vastuvõetamatuse tõttu tagasi tõendid, mille EUIPO esitas vasturepliigi lisades D1–D5 nende samade meeldetuletuste tõendamiseks.
- 45 KD väidab, et kolmas väide ei ole põhjendatud.

Euroopa Kohtu hinnang

- 46 Esiteks ei ole põhjendatud etteheide, et Üldkohus pööras alusetult ümber tõendamiskoormise, pannes EUIPO-le kohustuse tõendada, et vahetu ülemus tõepoolest saatis hindamisperioodil KD-le meeldetuletusi tähtaegadest kinnipidamise kohta.
- 47 Nagu Euroopa Kohus on nimelt järjepidevalt otsustanud, ei kohusta liidu õigusnormid tõendama negatiivset asjaolu (vt selle kohta 24. märtsi 1988. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, 104/86, EU:C:1988:171, punkt 11).
- 48 Seetõttu ei saanud KD-lt nõuda tõendite esitamist selle kohta, et talle ei saadetud hindamisperioodi jooksul ühtegi meeldetuletust tähtaegadest kinnipidamise kohta.
- 49 Seega ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta leidis, et EUIPO ülesanne oli esitada vähemalt esmapilgul usutavad tõendid selle kohta, et vaidlusaluses aruandes viidatud meeldetuletused tõepoolest saadeti. See tõendamiskoormis ei kohusta EUIPOt saatma oma ametnikele ja teenistujatele üksnes kirjalikke meeldetuletusi või hoiatusi, vaid säilitama tõendeid oluliste või korduvate rikkumiste kohta juhuks, kui ta soovib neile hiljem tugineda.
- 50 Teiseks toob EUIPO esile väidetava vastuolu vaidlustatud kohtuotsuses, kuivõrd Üldkohus seadis selle, kas eespool nimetatud meeldetuletused tõepoolest saadeti, kahtluse alla pärast seda, kui ta oli vaidlustatud kohtuotsuse punktis 93 vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükanud neid samu meeldetuletusi puudutavad tõendid, mille EUIPO oli talle esitanud vasturepliigi lisades D1–D5.
- 51 Siiski, nagu Üldkohus meenutas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 88, näeb tema kodukorra artikli 85 lõikes 1 ette, et tõendid esitatakse menetlusdokumentide esimese vahetamise käigus, ja täpsustab lõikes 2, et neid võib esitada repliigis või vasturepliigis üksnes juhul, kui nende hiline esitamine on õigustatud.
- 52 Kuna aga asjaolud, millega EUIPO soovib tõendada, et KD-le tõepoolest saadeti meeldetuletusi, esitati ilma põhjenduseta vasturepliigis, lükkas Üldkohus need vastuvõetamatuse tõttu tagasi, kohaldades oma kodukorra eespool viidatud norme, ning apellatsioonkaebuses ei ole seda kritiseeritud.

- 53 Seetõttu ei toonud Üldkohtu järeldus, et talle esitatud toimiku põhjal ei ole tõendatud, et tähtaegadest kinnipidamise meeldetuletused, mida vahetu ülemus KD-le hindamisperioodi jooksul väidetavalt saatis, tõepoolest saadeti, kaasa õigusnormi rikkumist ega põhjenduste vastuolu vaidlustatud kohtuotsuses.
- 54 Lõpuks tuleb märkida, et isegi kui EUIPO samuti kolmandas väites sisalduv etteheide, et Üldkohus moonutas faktilisi asjaolusid, erineb sama väite kahest esimesest etteheitest, tuleb see etteheide vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, kuna sellele ei ole lisatud selgitusi, mis võimaldaks selle sisust aru saada.
- 55 Seega tuleb apellatsioonkaebuse kolmas väide tagasi lükata.

Neljas väide

Poolte argumendid

- 56 Apellatsioonkaebuse neljandas väites, mis on suunatud vaidlustatud kohtuotsuse punktide 121–129 vastu, väidab EUIPO, et Üldkohus rikkus hoolitsemiskohustuse tõlgendamisel õigusnormi ning eiras põhjendamiskohustust.
- 57 Esimesena väidab ta, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta järeldas, et EUIPO pidi vaidlusaluse aruande koostamisel nõuetekohaselt arvesse võtma KD terviseprobleeme.
- 58 Esiteks, kui hindajal ei ole põhjust arvata, et töötaja terviseprobleemidest põhjustatud puudumistel võis olla oluline mõju tema sooritusele, ei saa talle nimelt ette heita, et ta ei maininud neid probleeme oma aruandes ega võtnud neid arvesse.
- 59 Teiseks hinnatakse hindamisaruannetes teenistuja oskusi, tulemuslikkust ja tööalast käitumist tegelikult töötatud aja jooksul. Aeg, mil teenistuja puudus põhjusega (nt haigus, õnnetus, vanema- või perepuhkus, rasedus- ja sünnituspuhkus), jäetakse hindamisperioodist välja. Kui selline puudumine on nii pikk või märkimisväärne, et see mõjutab teenistuja sooritust, võib tema iga-aastaseid eesmärke vastavalt kohandada või nende saavutamata jätmise põhjendatuks lugeda.
- 60 Kolmandaks, terviseandmed võtab vastu ja neid töötleb otse EUIPO meditsiiniteenistus ning neid ei edastata hindajatele ega üldisemalt administratsioonile. Seetõttu ei mainita hindamisaruannetes töötajate tervist puudutavaid isikuandmeid.
- 61 Teisena heidab EUIPO Üldkohtule ette, et viimane ei selgitanud, milles seisnes hoolitsemiskohustuse rikkumine hindaja poolt, ega seda, mida hindaja oleks selle kohustuse tõttu tegema pidanud.
- 62 Esiteks ei mõista EUIPO põhjusi, miks oleks hindaja pidanud käsitlema vaidlusaluses hindamisaruandes KD terviseprobleeme, samas kui ta andis viimase tööle tervikuna positiivse hinnangu.
- 63 Teiseks leiab EUIPO, et vaidlustatud kohtuotsus ei võimalda mõista, kuidas oleks KD terviseprobleemid pidanud vaidlusaluses aruandes kajastuma, kui hindajal ei olnud võimalik teenistuja tervislikku seisundit hinnata.

- 64 Lõpuks soovib EUIPO teada, kas KD terviseprobleemide arvesse võtmine, mida Üldkohus nõuab, eeldab KD-le antud hinnangu parandamist või nõutavale tasemele tõstmist. Talle tundub, et teenistujale haiguse tõttu puudumise eest eelise andmine oleks sama põhjendamatu kui talle sellise puudumise etteheitmine.
- 65 KD väidab, et neljas väide ei ole põhjendatud.

Euroopa Kohtu hinnang

- 66 Tuleb meenutada, et hoolitsemiskohustus väljendab personalieeskirjadega ja analoogia alusel muude teenistujate teenistustingimustega kehtestatud vastastikuste õiguste ja kohustuste tasakaalu ametiasutuse ja avalike teenistujate vahel. Nagu ka õigus heale haldusele, eeldab see tasakaal eelkõige seda, et kui administratsioon teeb otsuse teenistuja olukorra kohta, peab ta arvesse võtma kõiki asjaolusid, mis võivad seda otsust mõjutada, ja seda tehes ei pea ta silmas pidama mitte üksnes teenistuse, vaid ka puudutatud teenistuja huve (vt selle kohta 15. aprilli 2021. aasta kohtuotsus *FV vs. nõukogu*, C-875/19 P, EU:C:2021:283, punkt 98).
- 67 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 125 õigesti leidis, paneb hoolitsemiskohustus administratsioonile muu hulgas kohustuse võtta ametniku või teenistuja hindamisaruande koostamisel vajaduse korral nõuetekohaselt arvesse puudutatud ametniku või teenistuja terviseprobleeme.
- 68 Käesoleval juhul märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 126, et vaidlusaluses aruandes ei ole vähimatki viidet KD-l hindamisperiodil esinenud terviseprobleemidele, kuigi need olid suured, mistõttu tuvastas Üldkohus hoolitsemiskohustuse rikkumise.
- 69 EUIPO kritiseerib seda järeldust, väites esiteks, et ametniku või teenistuja terviseprobleeme tuleb hindamisaruandes arvesse võtta üksnes juhul, kui ametnik või teenistuja on oma tervisliku seisundi tõttu nii pikalt või sageli puudunud, et see takistab tema täielikku hindamist sellel hindamisperiodil.
- 70 Nii kitsendava käsitlusega sellest, kuidas hindaja ametniku või teenistuja tervislikku seisundit arvesse peab võtma, ei saa siiski nõustuda, sest terviseprobleemid võivad tema sooritust mõjutada ka ajal, mil ta töötab.
- 71 Teiseks väidab EUIPO, et meditsiinilise teabe konfidentsiaalsus ei võimalda seda hindamisaruandes mainida.
- 72 Sellegipoolest ei takista niisuguse teabe konfidentsiaalsus sagedast puudumist põhjustavat pikaajalist haigust põdeva teenistuja ülemusel olemast teadlik teenistuja tervisprobleemidest, isegi kui ta ei tea, milles need täpselt seisnevad.
- 73 Käesoleval juhul ei ole vaidlust ühest küljest selles, et KD-l olid 2015.–2018. aastal tõsised terviseprobleemid ja ta ei olnud neid hindamisperiodil veel seljatanud, nagu näitavad tema puudumised tervislikel põhjustel sellel periodil, ning teisest küljest selles, et tema hindaja oli neist probleemidest teadlik.
- 74 Järelikult ei saa terviseandmete konfidentsiaalsusega põhjendada KD terviseprobleemide mainimata jätmist vaidlusaluses aruandes.

- 75 Kolmandaks heidab EUIPO Üldkohtule ette põhjendamiskohustuse rikkumist, kuna viimane ei selgitanud, milles seisnes hoolitsemiskohustuse rikkumine hindaja poolt, ega seda, kuidas oleks KD terviseprobleemid pidanud vaidlusaluses aruandes kajastuma.
- 76 Sellegipoolest, nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 68, osutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 126 sellele, milles seisneb hoolitsemiskohustuse rikkumine vaidlusaluses aruandes – nimelt ei sisalda vaidlusalune aruanne vähimatki viidet KD terviseprobleemidele.
- 77 Üldkohtule ei saa ette heita ka seda, et ta ei selgitanud, kuidas oleks hindaja pidanud neid terviseprobleeme arvesse võtma, kuna vaidlustatud kohtuotsuses tuvastatud hoolitsemiskohustuse rikkumine ei tulene mitte ebasobivast arvessevõtmisest, vaid nimetatud terviseprobleemide üleüldse mainimata jätmisest vaidlusaluses aruandes.
- 78 Seetõttu ei ole põhjendatud etteheide, et Üldkohus tuvastas ilma põhjendamata, et EUIPO rikkus oma hoolitsemiskohustust.
- 79 Eeltoodust tuleneb, et apellatsioonkaebuse neljas väide tuleb tagasi lükata.
- 80 Kuna apellatsioonkaebuse ühegi väitega ei ole nõustatud, tuleb apellatsioonkaebus rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 81 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt, mida sama kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna KD on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja EUIPO on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista EUIPO-lt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (üheksas koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametilt (EUIPO).

Allkirjad